

Φώτης Φωτόπουλος – Αριστοτέλης Χαραλαμπάκης

Στοιχεία Δικαίου

**ΘΕΩΡΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ
ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΑΘΗΝΑ 1996

Πρόλογος

Οι σημειώσεις αυτές γράφτηκαν για τους φοιτητές του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου και καλύπτουν πλήρως το μάθημα των Στοιχείων Δικαίου του Γενικού Τμήματος. Το φυλλάδιο αυτό είναι ένα από τη σειρά που καλύπτει τα μαθήματα του Γενικού Τμήματος.

Σκοπός των σημειώσεων αυτών είναι να δοθούν με σαφήνεια και απλότητα όλες οι έννοιες και οι εφαρμογές όπως αυτές διδάσκονται στο μάθημα αυτό, διατηρώντας όμως παράλληλα την επιστημονική αυστηρότητα και ευκρίνεια που πρέπει να διέπει τέτοιες προσπάθειες.

Το φυλλάδιο έχει χωριστεί σε δυο μέρη. Στο πρώτο, παρατίθενται οι σημειώσεις εκ των παραδόσεων του μαθήματος, με αναλυτικά σχόλια και σαφή διατύπωση. Στο δεύτερο μέρος, απαντώνται πολλές ερωτήσεις του μαθήματος, οι οποίες φυσικά αποτελούν παλαιότερα θέματα.

Όλα τα θέματα και οι απαντήσεις των, προέρχονται από παραδόσεις του μαθήματος και φροντίστηκε να υπάρχει ομοιογένεια στην έκφραση καθώς και στη διατύπωση για να μην δημιουργείται πρόβλημα στους αναγνώστες.

Τέλος η συγγραφική ομάδα θα ήθελε να ευχαριστήσει τον κ. Π. Νικολακόπουλο που της εμπιστεύθηκε την εργασία αυτή καθώς και εσάς που προτιμήσατε τις σημειώσεις αυτές για τη μελέτη σας και ταυτόχρονα να εγγυηθεί την ορθότητα και αρτιότητά των.

Φ. Φωτόπουλος

A. Χαραλαμπάκης

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	2
Περιεχόμενα	3
Στοιχεία Δικαίου: Σημειώσεις Εκ Των Παραδόσεων	5
1. Δημόσιο Δίκαιο.....	5
1.1 Συνταγματικό Δίκαιο	5
1.2 Διοικητικό Δίκαιο.....	7
1.3 Διεθνές Δίκαιο.....	7
1.4 Ποινικό Δίκαιο.....	8
1.5 Δικονομικό Δίκαιο.....	8
1.6 Εκκλησιαστικό Δίκαιο.....	8
1.7 Εργατικό Δίκαιο.....	9
1.8 Κοινωνικό Δίκαιο	9
2. Ιδιωτικό Δίκαιο.....	9
2.1 Αστικό Δίκαιο.....	9
2.1.1 Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο (ΙΔΔ).....	10
2.1.2 Γενικές Αρχές	10
2.1.3 Εμπράγματο Δίκαιο	11
2.1.4 Ενοχικό Δίκαιο	15
2.1.5 Οικογενειακό Δίκαιο	15
2.1.6 Κληρονομικό Δίκαιο.....	16
2.2 Εμπορικό Δίκαιο	16
2.2.1 Έμπορος - Εμπορικές Πράξεις	16
2.2.2 Εμπορικές Εταιρείες	17
2.2.3 Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο.....	17
3. Δικαστήρια	18
3.1 Πολιτικά Δικαστήρια	18
3.2 Διοικητικά Δικαστήρια.....	19
3.3 Ποινικά Δικαστήρια.....	20
4. Πολεοδομικό Δίκαιο	21

4.1 Χωροταξία	21
4.2 Πολεοδομία	22
4.3 Επεμβατική Πολεοδομία.....	23
4.4 Ελληνική Πολεοδομική Νομοθεσία.....	23
4.5 Πολεοδομική Μελέτη.....	24
4.6 Έκδοση Άδειας Οικοδομής	26
4.7 Συνέπειες Για αυθαίρετα	27
5. Κατασκευή Δημοσίων Έργων	27
5.1 Γενικές Γνώσεις.....	27
5.2 Ο ρόλος της ΕΟΚ στα δημόσια έργα	28
5.3 Εκτέλεση Δημοσίων Έργων.....	31
5.4 Αμοιβές Μηχανικού	32
5.5 Διακηρύξεις	32
Απαντήστε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ τις παρακάτω ερωτήσεις.....	35

Στοιχεία Δικαίου: Σημειώσεις Εκ Των Παραδόσεων

Δίκαιο είναι κανόνες οι οποίοι επιβάλλουν μια συμπεριφορά σε ένα λαό οργανωμένο σε κοινωνία σε κάποιο τόπο σε συγκεκριμένο χρόνο. Διακρίνεται σε προφορικό και γραπτό. Οι κανόνες δικαίου ξεχωρίζουν από τους κανόνες ηθικής γιατί χαρακτηριστικό τους είναι ο εξαναγκασμός.

Πρόελευση αυτού είναι το Ρωμαϊκό δίκαιο → Ιουστινιάνειος κώδικας → Ελληνορωμαϊκό δίκαιο. Η Αγγλία δεν έχει γραπτό σύνταγμα. Έχει άγραφους κανόνες δικαίου επηρεασμένους από τα εθιμοτυπικά και τη νομοθεσία.

Το δίκαιο διακρίνεται σε δημόσιο και ιδιωτικό. Το δημόσιο ασχολείται με δημόσιες υπηρεσίες το δε ιδιωτικό με ιδιώτες.

1. Δημόσιο Δίκαιο

1.1 Συνταγματικό Δίκαιο

Αναφέρει τη μορφή, τα όργανα και τις λειτουργίες του πολιτεύματος. Η εξουσία διακρίνεται σε νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική.

Νομοθετική εξουσία στην Ελλάδα είναι η βουλή, η οποία ψηφίζει τους νόμους. Τα διατάγματα εκδίδονται. Το νομοσχέδιο που κατατίθεται όταν γίνεται δεκτό επί της αρχής, μελετάται κατά άρθρο. Οι διάφορες (πιθανές) τροπολογίες αλλάζουν το νομοσχέδιο. Αυτό στο τέλος υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και από

τον αρμόδιο υπουργό και μετά εκδίδεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Ισχύει μετά από 10 μέρες, εκτός αν αναφέρει ότι ισχύει από την ημέρα εκδόσεώς του.

Εκτελεστική εξουσία. Η συνταγματικότητα των νόμων ελέγχεται έμμεσα από τα δικαστήρια. Οι διοικητικές πράξεις προσβάλλονται από τα διοικητικά δικαστήρια ή το συμβούλιο επικρατείας. Ένας νόμος που ψηφίστηκε, επέτρεψε τη δόμηση του σχήματος. Ο νόμος κρίθηκε αντισυνταγματικός γιατί επέφερε άνιση μεταχείριση, προσβάλλει τους κανόνες περιβάλλοντος, δεν έχει επαρκή φωτισμό και αερισμό, κτλ. Ο νόμος αυτός που κρίθηκε αντισυνταγματικός από το Συμβούλιο της Επικρατείας πρέπει να τροποποιηθεί.

Η εκτελεστική εξουσία είναι η διοίκηση και η κυβέρνηση.

Τα προεδρικά διατάγματα προτείνονται και συντάσσονται από τον αρμόδιο υπουργό και μετά πηγαίνουν για έλεγχο νομιμότητας και εγκυρότητας στο ΣΤΕ. Τα προεδρικά διατάγματα τα οποία είναι διοικητικές πράξεις δημιουργούν κανόνες δικαίου.

Από την κυβέρνηση έχουμε:

- Υπουργικές αποφάσεις
- Νομαρχιακές αποφάσεις
- Εγκυκλίους (αφορούν τους υπαλλήλους και τους δίνουν οδηγίες).

Δικαστική εξουσία. Έχουμε τα εξής διατάγματα: εκτελεστικά, κατ' εξουσιοδότηση και οργανωτικά. Το σύνταγμα είναι αυστηρό, δηλαδή οι συνταγματικές διατάξεις περί πολιτεύματος δεν αναθεωρούνται και αλλάζουν μόνο με δημοψήφισμα ή πραξικόπημα. Για να αναθεωρηθούν οι υπόλοιπες συνταγματικές διατάξεις πρέπει να ορισθεί από τη Βουλή ότι η επόμενη θα αναθεωρήσει το σύνταγμα. Έπειτα πρέπει να διαλυθεί η Βουλή, να γίνουν εκλογές και η νέα αναθεωρητική Βουλή να αναθεωρήσει το Σύνταγμα.

Τα ατομικά δικαιώματα προστατεύονται από το Σύνταγμα.

1.2 Διοικητικό Δίκαιο

Έχουμε τις λεγόμενες διοικητικές πράξεις (όπως οι ληξιαρχικές, κτλ). Εδώ υπάγονται τα δικαιώματα που έχει ο πολίτης έναντι κακής διοικήσεως. Οι διοικητικές πράξεις είναι πάντα γραπτές. Οι σχέσεις με άλλα λόγια πολίτη - Διοικήσεως αποτελούν το διοικητικό δίκαιο. Όλες οι διοικητικές πράξεις που είναι επαχθείς για τους διοικούμενους πρέπει να δικαιολογούνται. Δικαίωμα προσφυγής στα δικαστήρια κατά του κράτους υπάρχει για τον κάθε πολίτη. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ασκεί τον προληπτικό έλεγχο των προεδρικών διαταγμάτων.

1.3 Διεθνές Δίκαιο

Πρόκειται για ιδιόμορφους κανόνες δικαίου που ορίζουν τις σχέσεις μεταξύ κρατών και μεταξύ κράτους και διεθνών οργανισμών. Προϊόντα τους είναι οι διεθνείς συμβάσεις. Οι διεθνείς συμβάσεις μετατρέπονται σε εσωτερικό δίκαιο. Στη Βουλή συζητείται επί της αρχής και ψηφίζεται ως νόμος, δημοσιεύεται δε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στο διεθνές δίκαιο δεν υπάρχει δυνατότητα εξαναγκασμού, ισχύει η αρχή της αμοιβαιότητας. ΕΟΚ: νομοθετική εξουσία - συμβούλιο υπουργείου αποφασίζει και εκδίδει πράξεις άμεσης εφαρμογής (κομισιόν = επιτροπή).

Δίκαιο Πολέμου: (Δίκαιο αιχμαλώτων πολέμου). Σε εμφύλιους πολέμους δεν εφαρμόζεται το δίκαιο των αιχμαλώτων. Επίσης δεν εφαρμόζεται στους ακήρυκτους πολέμους.

1.4 Ποινικό Δίκαιο

Σ' αυτό υπάγονται τα ποινικά αδικήματα και οι ποινικοί εξαναγκασμοί. Το ποινικό δίκαιο περιγράφει την αντικειμενική αλλά και την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος.(Ψυχολογική σχέση κλπ.)Τα αδικήματα χωρίζονται σε πταίσματα, πλημμελήματα και κακουργήματα (ειδεχθή κακουργήματα),ενώ γίνεται και διάκριση μεταξύ ελαφράς και βαριάς αμέλειας. Τέλος πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν υπάρχει έγκλημα αν δεν προβλέπεται από το Νόμο.

1.5 Δικονομικό Δίκαιο

Υπάγονται οι κανόνες που ορίζουν τον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης και λειτουργίας των δικαστηρίων. Ο κώδικας διοικητικής δικονομίας αφορά τα διοικητικά δικαστήρια που επιλύουν διαφορές μεταξύ πολιτών και κράτους. Ο κώδικας ποινικής δικονομίας αφορά τα δικαστήρια που δικάζουν ποινικά αδικήματα. Σ' αυτά υποβάλλεται μήνυση και ζητείται τιμωρία του δράστη. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας είναι σχετικός με τα πολιτικά δικαστήρια. Σ' αυτά, γίνονται αγωγές ζητώντας αποζημίωση ή αποκατάσταση στην προηγούμενη κατάσταση.

Στα εργατικά ατυχήματα η ευθύνη του Μηχανικού είναι αντικειμενική. Αν ήταν υποκειμενική θα έπρεπε να αποδειχθεί ότι είναι ένοχος, αλλά τώρα είναι εξ ορισμού ο υπεύθυνος.

1.6 Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Η εκκλησία είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. (ΝΠΔΔ) δηλαδή εκπληρώνει ένα δημόσιο σκοπό (πχ κρατεί σύνολο προσώπων που παρέχουν

υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος) και υπάγεται στους κανόνες της πολιτείας. Υπάρχουν επίσης και ΝΠΙΔ (νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου) τα οποία δύναται να είναι κερδοσκοπικού (σωματείο, εταιρία αστικού δικαίου) ή μη(εταιρία εμπορικού δικαίου) χαρακτήρα.

1.7 Εργατικό Δίκαιο

Αυτό είναι μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου. Σε αυτό ανήκει για παράδειγμα η συλλογική σύμβαση εργασίας που ορίζει τους μισθούς, τις αργίες κτλ των εργαζομένων. Επίσης ανήκει η σύμβαση έργου κατά την οποία ο εργοδότης αναθέτει στον ανάδοχο την κατασκευή κάποιου έργου. Στη σύμβαση έργου δεν υπάρχει κοινωνική ασφάλιση, δώρα, κτλ.

1.8 Κοινωνικό Δίκαιο

Χωρίζεται σε δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Είναι διεθνές δίκαιο αλλά τα αρμόδια όργανα έχουν νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία. (εσωτερικό δίκαιο).

2. Ιδιωτικό Δίκαιο

2.1 Αστικό Δίκαιο

Είναι οι κανόνες δικαίου που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των πολιτών. Το αστικό δίκαιο (αστικός κώδικας) διαιρείται σε υποκατηγορίες.

2.1.1 Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο (ΙΔΔ)

Είναι κανόνες δικαίου που ορίζουν τις σχέσεις των πολιτών διαφόρων κρατών μεταξύ τους. Για τις συμβάσεις που αφορούν ακίνητα τονίζεται ότι ισχύουν αυτές που ισχύουν στον τόπο που βρίσκεται το ακίνητο.

2.1.2 Γενικές Αρχές

Εμπεριέχεται η ικανότητα για δικαιοπραξία. Η δικαιοπραξία μπορεί να είναι μονομερής όπως είναι η διαθήκη ή διμερής όπως είναι ο γάμος. Οι διάφορες συναλλαγές μπορεί να είναι καλόπιστες και όταν η σύμβαση είναι προϊόν απάτης, πλάνης ή απειλής τότε είναι άκυρη. Παράδειγμα. Ο γάμος είναι μια διμερής σύμβαση ⇒ αν είναι προϊόν πλάνης ή απάτης δηλαδή παντρεύτηκε κάποιος μεθυσμένος ⇒ διαλύεται η σύμβαση (διαζύγιο).

Η σύμβαση βασίζεται στην καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Κατάχρηση του δικαιώματος μπορεί να γίνει σε διάφορες περιπτώσεις. Επιχειρείται η εξυγίανση - αναδιαμόρφωση ενός χώρου (ανάπλαση) και κάποιος με μικρό ποσοστό επί της γης διαφωνεί με τους υπολοίπους κατοίκους της πολυκατοικίας που υπάρχει στο συγκεκριμένο χώρο και έτσι δεν μπορεί να γίνει ανάπλαση. Το ίδιο μπορεί να γίνει αν επιχειρηθούν επισκευές και κάποιος αρνηθεί.

Πληρεξουσιότητα: είναι η εντολή που δίνει αυτός που χορηγεί την πληρεξουσιότητα στον πληρεξούσιο, να ενεργήσει εν' ονόματι αυτού και για λογαριασμό του.

Ποινική ρήτρα: είναι η ποινή που επιβάλλεται στον υπερήμερο οφειλέτη. Με τον όρο υπερήμερο εννοούμε αυτόν που ανέλαβε κάποιο έργο, το καθυστερεί και φταίει γι αυτό. Είναι ανεξάρτητη από τυχόν άλλες αποζημιώσεις.

Αρραβώνας: είναι ένα είδος συμφωνίας το οποίο αν δεν τηρηθεί υπάρχει ποινική ρήτρα και για τις δυο πλευρές.

Προσύμφωνο: συμφωνία ότι θα γίνει μια σύμβαση. Αν η σύμβαση δε γίνει και έχει γίνει το προσύμφωνο με συμβολαιογραφική πράξη, τότε τα χρήματα επιστρέφονται σ' αυτόν που έχει δίκιο.

Αποθετική Ζημιά: ονομάζεται το ποσό που θα κερδίσαμε αλλά τελικά το χάνουμε.

Παραγραφή: είναι το φαινόμενο της διαγραφής της μη δυνατότητας διεκδίκησης των αξιώσεών μας με την πάροδο κάποιου χρονικού διαστήματος από τη στιγμή που πραγματοποιήθηκε το συμβάν. Πχ για το πέσιμο κτιρίου μπορεί να φταίει ο μηχανικός, αλλά αν το έκτισε πριν 25 χρόνια, δεν μπορούμε να τον κατηγορήσουμε γι αυτό.

2.1.3 Εμπράγματο Δίκαιο

Περιέχει τους κανόνες που αφορούν τις σχέσεις των προσώπων με τα πράγματα. Ονομάζουμε κυριότητα το απόλυτο δικαίωμα πάνω σε ένα κινητό ή ακίνητο πράγμα. Η κυριότητα μαζί με τις δουλείες και την εμπράγματη ασφάλεια αποτελούν αντικείμενο του εμπράγματος δικαίου. Εμπράγματο δικαίωμα μπορεί να είναι το αντικείμενο (τα πράγματα) ή το υποκείμενο (τα άτομα).

Καλούμε ΣΔ το συντελεστή δόμησης, Κ την κάλυψη, ΣΟ το συντελεστή όγκου και ΜΕΥ το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος. Είναι σαφές ότι κανένας δε μπορεί να χάσει

την περιουσία του παρά μόνο με απαλλοτρίωση. Η απαλλοτρίωση πρέπει να γίνει για λόγους κοινής ωφελείας και πρέπει να υπάρξει κάποια αποζημίωση. Αν η αποζημίωση δε συμφωνηθεί μεταξύ των ενδιαφερομένων, ορίζεται από το πολιτικό δικαστήριο το οποίο ορίζει την τιμή μονάδος. Απαιτείται η κατάθεση της αποζημίωσης στο ταμείο Παρακαταθηκών και δανείων.

Η κυριότητα μπορεί να αποκτηθεί:

- α) με σύμβαση
- β) με διάταξη τελικής θέλησης (διαθήκη)
- γ) με χρησικτησία

Ο νομέας μπορεί να είναι καλόπιστος ή κακόπιστος. Για παράδειγμα μπορούμε να αποκτήσουμε ένα οικοπέδο με χρησικτησία με πάροδο 10 χρόνων από καλόπιστο νομέα ή με την πάροδο 20 χρόνων από κακόπιστο νομέα. Γενικά, πρέπει να υπάρχουν διακατοχικές πράξεις ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος χρησικτησίας. Σημειώνεται ότι για τα κινητά η χρησικτησία είναι 3 χρόνια για καλόπιστο νομέα.

Συγκυριότητα ονομάζεται η εξ' αδιαιρέτου κυριότητα. Ότι χτίζεται πάνω στο έδαφος ανήκει στον κύριο του εδάφους. Η αντιπαροχή σημαίνει ότι μπορεί ο μηχανικός να κτίσει μια πολυκατοικία στον κύριο του οικοπέδου και να μην αμειφθεί με χρήματα, αλλά ανάλογα με τη συμφωνία να πάρει ως αμοιβή μέρος της πολυκατοικίας. Αν ο μηχανικός δεν εγγυηθεί τον προϋπολογισμό τότε οι ανατιμήσεις δεν τον επιβαρύνουν.

Οριζόντια ιδιοκτησία είναι η κατ' όροφο ιδιοκτησία. Γεννήθηκε από την ανάγκη εξοικονόμησης κατοικίας εξ αιτίας της αύξησεως του πληθυσμού. Η ανέγερση των πολυκατοικιών γινόταν είτε από τον ίδιο τον κύριο του ακινήτου, είτε παραχωρούσε αυτός το δικαίωμα προσθέσεως και άλλων ορόφων σε τρίτους μετά από συμφωνία μεταξύ τους. Ο κύριος του ορόφου ή του διαμερίσματος είναι αυτοδικαίως συγκύριος εξ αδιαιρέτου κατά ανάλογη μερίδα στα κοινόκτητα μέρη του ακινήτου όπως είναι το έδαφος, τα θεμέλια, οι πρωτότοιχοι, η στέγη, κτλ.

Διακρίνουμε δυο είδη ζημιών, τη θετική που όταν ζημιώνομαι και άρα χάνω, πληρώνω και την αποθετική που είναι η περίπτωση να κερδίσω κάποιο ποσό, αλλά τελικά το χάνω.

Το εμπράγματο δίκαιο έχει να κάνει με τη γη. Ακίνητο θεωρούμε ό,τι συνδέεται με το έδαφος, κινητά τα υπόλοιπα. Το σύνταγμα λέει πως δεν πρέπει να γίνεται κατάχρηση του δικαιώματος κυριότητας και επιβάλλει ένα συντελεστή δόμησης. Αν ένα οικόπεδο των 200m² έχει συντελεστή δόμησης 2, τότε μπορώ να χτίσω 2*200=400 m². Πρέπει όμως ταυτόχρονα να ληφθεί υπόψη το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος καθώς και ο συντελεστής όγκου. Η ιδιοκτησία πρέπει να εξυπηρετεί και το κοινωνικό συμφέρον. Δηλαδή να κάνουμε υπόγεια τούνελ κάτω από κάποια ιδιοκτησία. Το δημόσιο δε δίνει αποζημιώσεις αν βλάψει επουσιωδώς την ιδιοκτησία.

Απαλλοτρίωση: γίνεται από το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων.

Χρησικτησία: κάποιος έχει τη χρήση ενός κινητού ή ακινήτου και πιστεύει ότι είναι δικό του. Αν σωστά το πιστεύει τότε είναι καλόπιστος νομέας, αν εσφαλμένα, κακόπιστος. Για παράδειγμα αν ο ένας αδελφός χρησιμοποιεί όλα τα χωράφια που κληρονόμησαν τρία αδέρφια εξ αδιαιρέτου, μπορεί να θελήσει να τα κάνει δικά του. Αυτό μπορεί να γίνει με την πάροδο 10 ετών. (Για κινητά μετά από 3 χρόνια). Αν όμως εμφανιστεί νόθος, τότε δεν παίρνει τίποτα.

Συγκυριότητα: Ονομάζεται η εξ αδιαιρέτου κυριότητα (πχ πολυκατοικίες). Ότι χτίζεται πάνω στο έδαφος ανήκει στον κύριο του εδάφους. Για παράδειγμα σε μια πενταόροφη πολυκατοικία, κάθε ένας ιδιοκτήτης διαμερίσματος έχει δικαίωμα κυριότητας στη διαιρετή ιδιοκτησία και συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο (ανήκει και στους πέντε χωρίς να μπορεί να διαιρεθεί σε πέντε μέρη) και στους κοινόχρηστους χώρους (σκάλες, όψεις, σκελετός, τaráτσες, κτλ).

>> Για την κατασκευή κάποιου έργου γίνεται πολλές φορές εγγύηση του προϋπολογισμού εκ μέρους του μηχανικού. Δηλαδή ο μηχανικός εγγυάται ότι οι

συνολικές δαπάνες του έργου δε θα ξεπεράσουν τον προϋπολογισμό του. Αυτό όμως είναι παγίδα πολλές φορές, γιατί αν υπογράψει ο μηχανικός εγγύηση πληρώνει αυτός τη διαφορά, αλλιώς πληρώνει ο εργοδότης. Υπάρχει ο φόβος χρέους, υποθήκης, ρυμοτομίας, απαλλοτρίωσης (πολεοδομικά βάρη) κα, για τα οποία εγγυάται ο οικοπεδούχος. Όμως μια ανατίμηση πχ των δομικών υλικών θα επιβαρύνει το μηχανικό.

Σύμβαση αντιπαροχής: για παράδειγμα στα 100cm τα 50cm θα τα πάρει ο κατασκευαστής, για τετραώροφο κτίσμα τον 1 θα πάρει ο ιδιοκτήτης και τους 3 ο κατασκευαστής. Δηλαδή "παρέχω το οικόπεδό μου προς οικοδόμηση στον κατασκευαστή, που το ανοικοδομεί με έξοδά του και μου δίνει το 50%. Ως αντάλλαγμα κρατά το 50%.". Στη σύμβαση αντιπαροχής προσυμφωνείται ο τρόπος κατασκευής.

Πολεοδομικό συμβόλαιο, έκδοση άδειας, σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας ή οροφκτησίας . Έτσι ένας κάτοχος διαμερίσματος σε πολυκατοικία είναι: απόλυτος κύριος διαιρετής ιδιοκτησίας του και συγκύριος εξ αδιαιρέτου κοινόχρηστων χώρων.

Ρυμοτομική γραμμή: η γραμμή που χωρίζει κοινόχρηστο και ιδιόκτητο χώρο.

Οικοδομική γραμμή: η γραμμή που ορίζει μέχρι που μπορούμε να χτίσουμε.

Πρασιά: Μεταξύ ρυμοτομικής και οικοδομικής γραμμής.

Δουλείες: Αυτές είναι προσωπικές (επικαρπία, οίκηση) ή πραγματικές. Οι δουλείες αφορούν κοινόκτητο κινητό ή ακίνητο, του οποίου η χρήση είναι αποκλειστική για κάποιον. Όταν δηλαδή δίνω την επικαρπία, κρατάω την ψιλή κυριότητα και ο άλλος παίρνει τους καρπούς (την εκμεταλλεύεται). Πχ δίνω στο γιο μου στην επαρχία επικαρπία ενός διαμερίσματος ⇒ παίρνει αυτός το ενοίκιο. Όταν πεθάνει ο επικαρπωτής, γυρίζει πίσω η επικαρπία. Δε συμβαίνει όμως το αντίστροφο.

Εμπράγματη ασφάλεια: καλούμε την υποθήκη ή το ενέχυρο. Για να απαιτήσω μια οφειλή ασφαρίζομαι βάζοντας υποθήκη - ενέχυρο κάποια ιδιοκτησία αυτού που μου οφείλει.

2.1.4 Ενοχικό Δίκαιο

Αυτό καθορίζει τις σχέσεις των προσώπων μεταξύ τους (πχ στην αγορά σπιτιού) και αφορά τα οικονομικά συμφέροντα μεταξύ δυο προσώπων. Για παράδειγμα μέσα στα πλαίσια του νόμου μπορώ να συμφωνήσω ότι θέλω 50.000 δρχ ενοίκιο. Η σύμβαση πρέπει ασφαλώς να είναι νόμιμη. Από παράνομη σχέση δε μπορεί να υπάρξει νόμιμη απαίτηση. Για παράδειγμα ο παράνομος εργοδότης δε δικαιώνεται ακόμη και αν έχει δίκιο.

Αδικοιολόγητος πλουτισμός: κάποιος πλουτίζει χωρίς λόγο εις βάρος άλλου. (Πχ δεν πληρώνω έναν εργάτη - κατά προτίμηση Αλβανό - που δεν έχει άδεια εργασίας [σσ: καλό κόλπο])

>>Υπάρχει για ένα κινητό ή ακίνητο η αντικειμενική του αξία και η ενδιάθετη, που είναι η αξία που δίνει ο κύριός του όπως η συναισθηματική.

>>Για να εκδοθεί άδεια οικοδομής απαιτείται η προκατάθεση των χρημάτων της μελέτης κατασκευής. Ο εργαζόμενος λέμε ότι έχει εξαρτημένη εργασία και ο μηχανικός καλείται ανάδοχος.

2.1.5 Οικογενειακό Δίκαιο

Διακηρύττει ισοτιμία ανδρών - γυναικών. Οι γυναίκες (κακώς) δεν υποχρεώνονται σε αλλαγή επωνύμων και τα παιδιά (άκου πράγματα) παίρνουν όποιο επώνυμο θέλουν. Υπάρχει επίσης κοινοκτημοσύνη στην αποκτηθείσα περιουσία κατά

τη διάρκεια του γάμου (θα μας τρελάνει το Οικογενειακό Άδικο) και στο διαζύγιο είτε δουλεύει είτε όχι (προφανώς για τη γυναίκα λέει) μπορεί να πάρει το 1/4 της περιουσίας και αν έχει συμβάλλει αποδεδειγμένα (άτοπο) μπορεί να απαιτήσει και επιπλέον.

Ο γάμος είναι σύμβαση (σε λίγο θα μας πει ότι ο άντρας κάνει εγγύηση του προϋπολογισμού). Στο διαζύγιο έχω θέμα διατροφής και ο ισχυρότερος οικονομικά δίνει διατροφή στον οικονομικά ασθενέστερο. (σσ. Δεν έχω ακούσει γυναίκα να ταΐζει τον άντρα της....)

2.1.6 Κληρονομικό Δίκαιο

Αυτό καθορίζει την τύχη της περιουσίας ενός νεκρού. Καλούμε ανιόντες την προηγούμενη γενιά ήτοι τους γονείς και κατιόντες την επόμενη, δηλαδή τα παιδιά. Η περιουσία του νεκρού μεταβιβάζεται με διαθήκη ή εξ αδιαθέτου αν δε βρεθεί διαθήκη. Αν δε βρεθεί ανιόντες - κατιόντες (κοράκια) κληρονομούν σίγουρα. Η διαθήκη μπορεί να είναι ιδιόχειρη ή να την έχει ο συμβολαιογράφος.

Μπορώ να αποποιηθώ την κληρονομιά αν μου αφήνουν για παράδειγμα 10.000.000 και οι φόροι είναι 30.000.000, προφανώς δε με συμφέρει. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν κληρονόμοι, την περιουσία την παίρνει το κράτος.

2.2 Εμπορικό Δίκαιο

2.2.1 Έμπορος - Εμπορικές Πράξεις

Ο έμπορος εν γένει αναλαμβάνει κάποιο επιχειρηματικό κίνδυνο. Αν ο μηχανικός δουλεύει με αντιπαροχές είναι έμπορος.

2.2.2 Εμπορικές Εταιρείες

Διακρίνονται σε προσωπικές και μετοχικές. Προσωπικές είναι η ομόρρυθμος εταιρεία (ΟΕ) και η ετερόρρυθμος (ΕΕ) και αρκεί ιδιωτικό έγγραφο στο Πρωτοδικείο για τη σύστασή των. Το ότι είναι εταιρεία σημαίνει όχι εμπορική. Αν όμως κάνω σύσταση ομόρρυθμης εταιρείας για να πουλάω διαμερίσματα, τότε έχω εμπορική εταιρεία. Υπάρχει επίσης ομόρρυθμος εταιρεία με ετερόρρυθμο εταίρο ο οποίος ευθύνεται για το ποσό που έχει συμβάλει.

Οι μετοχικές εταιρείες είναι ανώνυμες (ΑΕ) κεφαλαιούχες. (ΕΠΕ) από τη γενική συνέλευση εταίρων εκλέγονται διαχειριστές. Τα μερίδια - εταιρικές μερίδες τα παίρνουν πχ 3 πρόσωπα που συντάσσουν ένα συνυπεύθυνο συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη σύστασή της.

Αξιόγραφο: καλούμε ένα έγγραφο που κατοχυρώνει την απαίτηση κάποιου πχ με μια επιταγή εισπράττεις. Αξιόγραφα είναι οι συναλλαγματικές, τα γραμμάτια, οι επιταγές, οι μετοχές, ο τίτλος μεταφοράς συντελεστή δόμησης.

>>Προκειμένου ο μηχανικός να αναλάβει δουλειές του δημοσίου, πρέπει η τράπεζα να χορηγήσει εγγυητική επιστολή, κάτι που γίνεται μόνον στους καλοπληρωτές.

Παρατήρηση: Η μετοχή είναι ένα παραστατικό δικαίωμα.

2.2.3 Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο

Ορίζει ότι το πλοίο είναι κινητό μεγάλης αξίας. Η Αιγιαλίτιδα ζώνη και η υφαλοκρηπίδα ανήκουν στο κράτος και το πλοίο που βρίσκεται εντός των ζωνών

αυτών πρέπει να τηρεί τους κανόνες του εκάστοτε κράτους. Στα διεθνή ύδατα ισχύουν οι κανόνες της σημαίας του.

3. Δικαστήρια

3.1 Πολιτικά Δικαστήρια

Τα τρία είδη δικονομιών ορίζουν και τρία είδη δικαστηρίων που αναλύονται παρακάτω. Έχουμε τα πολιτικά ή αστικά δικαστήρια τα οποία επιλύουν διαφορές μεταξύ πολιτών. Ζητάμε από αυτά αποζημίωση ή αποκατάσταση στην προηγούμενη κατάσταση (πχ ζημία αυτοκινήτου) ή μεταφορά μάντρας πιο μέσα στο κτήμα. Στα πολιτικά δικαστήρια έχουμε τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

Ειρηνοδικείο: είναι μονομελές, απαρτίζεται δηλαδή από ένα δικαστή. Εκδικάζει τοπικές ή μικρού αντικειμένου υποθέσεις και οι αποφάσεις που εκδίδει είναι πρώτου και τελευταίου βαθμού (οριστικές και αμετάκλητες) ή αποφάσεις που εφεσιβάλλονται.

Πρωτοδικείο: Εδώ έρχονται οι κατ' έφεση αποφάσεις του ειρηνοδικείου. Πρέπει να επισημάνομε ότι η πολιτική δικονομία καθορίζει τις σχέσεις των δικαστηρίων μεταξύ τους. Το πρωτοδικείο δύναται να είναι μονομελές ή τριμελές. Οι αποφάσεις διακρίνονται σε γρήγορες στις οποίες ανήκουν οι ειδικές διαδικασίες (όπως οι αμοιβές μηχανικών, δικηγόρων, οι μισθώσεις, οι εξώσεις, οι συνοπτικές διαδικασίες). Στις γρήγορες αποφάσεις οι δικαστές δε χρειάζεται να πολυσκεφτούν. Όμως υπάρχουν και τα υπόλοιπα που μέχρι να βγει η απόφαση μπορεί να περάσουν και δυο χρόνια. Τα πρόσωπα στα πολιτικά δικαστήρια είναι ο ενάγων και ο εναγόμενος.

Εφετείο: Εφεσιβάλλοντας το πρωτοδικείο πάω στο εφετείο. Στο πρωτοδικείο αναφέρω τα πραγματικά περιστατικά και ζητώ αυτό που θέλω με ομιλία στο δικαστήριο. Το εφετείο είναι ο 2ος βαθμός δικαιοδοσίας (ο 1ος είναι το πρωτοδικείο) και εξετάζει αν δικαίως ή όχι το πρωτοδικείο πήρε την απόφαση, χωρίς να προσκομίσω τίποτα καινούριο.

Άρειος Πάγος: Ασκώ αίτηση αναιρέσεως της απόφασης και άρα πάω στον Άρειο Πάγο, τον 3ο βαθμό δικαιοδοσίας, γιατί η προσβολή απόφασης που είναι τακτικό ένδικο μέσο απαιτεί Άρειο Πάγο όπως και να το κάνουμε. Εδώ, αμφισβητώ την ορθή εφαρμογή ή / και ερμηνεία του νόμου από το δικαστή και όχι την αξιοποίηση του μαρτυρικού υλικού το οποίο είναι θέμα ουσίας.

3.2 Διοικητικά Δικαστήρια

Εδώ έχουμε το διοικητικό πρωτοδικείο το οποίο αρχικά είναι μονομελές και αν ασκήσω έφεση πάω στο πολυμελές. Μετά έρχεται το διοικητικό εφετείο και τέλος είναι το Συμβούλιο Της Επικρατείας (ΣΤΕ). Στα διοικητικά δικαστήρια εκδικάζονται διαφορές διοικήσεως και ιδιωτών. Οι αρμοδιότητές τους είναι ακυρωτικά ή επί της ουσίας. Ζητώ για παράδειγμα την ακύρωση πράξης δήμου (ένα πρόστιμο) ή δε μου πληρώνει το δημόσιο την αμοιβή για μελέτη που εκπόνησα για ένα έργο. Εδώ εκδικάζεται η ουσία. Αν όμως ζητήσω την ακύρωση εκκαθαριστικού εφορίας (θέλω την εξαφάνισή του) έχω ακυρωτική απόφαση.

Το ΣΤΕ είναι κάτι ανάλογο με τον Άρειο Πάγο των πολιτικών δικαστηρίων. Εδώ εκδικάζεται η απόφαση και όχι η ουσία. Πιο συγκεκριμένα υπάρχει η αίτηση αναιρέσεως κατά την οποία εκδικάζεται η νομιμότητα της απόφασης, η αίτηση ακυρώσεως που γίνεται κατά διοικητικών εκτελεστικών πράξεων και τέλος το ΣΤΕ γνωμοδοτεί.

Κρίνοντας ένα νόμο αντισυνταγματικό, δεν τον ακυρώνουν γιατί δε μπορούν (με την έννοια ότι εφαρμόζεται αντισυνταγματικά από τους ενδιαφερόμενους πχ με απώτερο σκοπό προσωπικά κέρδη εις βάρος του συνόλου). Η έκφραση “το ΣΤΕ γνωμοδοτεί” σημαίνει ότι επεξεργάζεται τα διάφορα διατάγματα και κρίνει τη συνταγματικότητα και νομιμότητά των.

3.3 Ποινικά Δικαστήρια

Εδώ έχουμε το πταισματοδικείο το οποίο εκδικάζει πταίσματα και διενεργεί κατ’ εντολή εισαγγελέως προανακρίσεις. Το πλημμελειοδικείο είναι αρχικά μονομελές και κατόπιν έφεσης πολυμελές (τριμελές) και εκδικάζει πλημμελήματα, τα μονομελή μικρών ποινών τα άλλα μεγάλων. Στη συνέχεια έρχεται το εφετείο , που είναι τριμελές και οι πολιτικοί δικαστές εναλλάσσονται με τους ποινικούς.

Μεικτό ορκωτό δικαστήριο: έχει δικαιοδοσία 1ου βαθμού και αποτελείται από πολίτες και δικαστές (γι’ αυτό και λέγεται μεικτό) που ονομάζονται ένορκοι. Βλέπε υποθέσεις Νάσιουτζικ και Δουρή. Οι ένορκοι αποφασίζουν αν ο κατηγορούμενος είναι ένοχος ή αθώος και οι δικαστές επισύρουν ποινή.

Μεικτό ορκωτό β’ βαθμού, Ποινικό ακυρωτικό τμήμα Αρείου Πάγου. Υπάρχει τέλος και το πενταμελές εφετείο που εκδικάζει κακουργήματα. Στα ποινικά δικαστήρια έχουμε μηνυτή και κατηγορούμενο και όχι ενάγων - εναγόμενο που είχαμε στα πολιτικά. Η ποινική διαδικασία κινείται αυτεπαγγέλτως και μόνο για πλημμελήματα κάνω μήνυση (κατ’ έγκληση). Πχ αν προκαλέσω αυτοκινητιστικό δυστύχημα και τραυματίσω κάποιον και μήνυση να μη μου κάνει, κινείται η διαδικασία αυτεπαγγέλτως εναντίον μου.

Το αίτημα πολιτικής αγωγής συνίσταται στο να ζητήσω αποζημίωση για ηθική βλάβη ή / και ψυχική οδύνη. Για παράδειγμα ένας εργάτης έπεσε και σκοτώθηκε,

αλλά δεν υπήρχε πολιτική αγωγή στη δίκη μιας και η χήρα που θα μπορούσε να μηνύσει τους μηχανικούς είχε πλήρως αποζημιωθεί από αυτούς και “ικανοποιηθεί”.

4. Πολεοδομικό Δίκαιο

Ο πολεοδόμος μηχανικός δε θεωρείται πια τεχνικός με πεζή σκέψη και ενδιαφερόμενος μόνο για εφαρμογή, αλλά σκέπτεται και την αισθητική. Έτσι υπάρχει συνεργασία αυτού με νομικούς, οικονομολόγους, κοινωνιολόγους, κλπ.

Κατά την πολεοδομία, η πόλη είναι μια ζωντανή οντότητα εξελισσόμενη στο χρόνο, ένα έργο τέχνης. Υπάρχει δυναμικότητα στην επιστήμη αυτή, πχ τα πολεοδομικά σχέδια αλλάζουν για να ακολουθήσουν την αστική εξέλιξη. Εκτός από λειτουργικότητα εξασφαλίζεται και η αισθητική.

4.1 Χωροταξία

Κυρίαρχο στοιχείο της επιστήμης του Πολιτικού Μηχανικού είναι ο χώρος. Χωροταξία είναι η επιστήμη που ασχολείται με τον προγραμματισμό και σχεδιασμό του χώρου ώστε να εκμεταλλευθεί όσο το δυνατόν καλύτερα και από την άποψη των ανθρώπων και από αυτή της οικονομίας.

Για το λόγο αυτό συντάσσονται τα λεγόμενα χωροταξικά σχέδια και προγράμματα. Αν για παράδειγμα θέλω να βοηθήσω τη Θράκη για εκμετάλλευση πόρων / ενίσχυση παραμεθορίου / τόνωση ελληνικού στοιχείου, συντάσσω χωροταξικό πρόγραμμα ανάπτυξης που υλοποιείται με αυτές τις κατευθύνσεις (σχέδιο). Το χωροταξικό σχέδιο ορίζει που θα χτίσω, το κόστος, οι πόροι, κτλ. Το κράτος και η ΕΤΒΑ κάνουν χωροταξικά προγράμματα.

4.2 Πολεοδομία

Αναφερόμαστε για τον αστικό και περιαστικό χώρο. Η πολεοδομία προγραμματίζει με προγράμματα και σχέδια την ανάπτυξη μιας πόλης και των προαστίων της. Καταρτίζεται το ρυθμιστικό σχέδιο που αναφέρεται σε ευρύτερη περιοχή και δίνει γενικές κατευθύνσεις για τη μορφή της πόλης προσδιορίζοντας πλατείες, πυκνότητα οικήσεως, κτλ. Τα δε πολεοδομικά σχέδια αναφέρονται σε κλίμακα γειτονιάς - οικισμού και καθορίζουν γήπεδα, πλατείες, δρόμους, παιδικές χαρές, κα. Ορίζονται οι κοινωφελείς χώροι όπως η εκκλησία, τα νοσοκομεία και οι κοινόχρηστοι χώροι οι οποίοι δε χτίζονται. Τα πολεοδομικά σχέδια καθορίζουν το ποσοστό κάλυψης του οικοπέδου από την οικοδομή, το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος δόμησης και το συντελεστή δόμησης.

Η ιεραρχία είναι χωροταξία (1) \Rightarrow Ρυθμιστικό σχέδιο (2) \Rightarrow Πολεοδομικό σχέδιο (3). Πρέπει να τονίσουμε ότι ο χώρος ως έννοια είναι ένα γενικό και μάλλον αφηρημένο στοιχείο, ο δε τόπος είναι συγκεκριμένο.

Το πρώτο πολεοδομικό σχέδιο ήταν το "Περί Σχεδίων Πόλεων Διάταγμα" του 1923 του Βενιζέλου, που ήταν πολύ προοδευτικό για τότε αλλά και για σήμερα. Τότε λέγοντας ρυμοτομικά σχέδια, εννοούσαν τα σχέδια που σκόπευαν στον προσδιορισμό της μορφής των οικοπέδων, των κοινωφελών κτισμάτων, των κοινόχρηστων χώρων, του σωστού από άποψης υγιεινής χτισίματος και του καθορισμού των οχλήσεων. Καθορίζει επίσης οι βιομηχανικές ζώνες (θριάσειο πεδίο) και προβλέπει μορφοποίηση οικοπέδων στο σωστό σχήμα.

Προέβλεπε ακόμη τη σύσταση κτηματικής ομάδας που θα είχε δυο σκοπούς. Αφενός την τακτοποίηση πολλών οικοπέδων και αφετέρου έπειτα από λοιμό, σεισμό και καταποντισμό όπως στη Θεσσαλία μετά από πυρκαγιά, να γκρεμίσει τα πάντα και να κάνει αναδασμό, ενώνοντας και αναδιανέμοντας ισάξια τα οικόπεδα με αυτά που έδωσε έκαστος. Επίσης για τις επαρχιακές οδούς που βρίσκονταν εκτός σχεδίου, με

νόμους μπαίνουν εντός σχεδίου. Επί Όθωνος ο πρώτος νόμος για προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς (αρχαίων).

Για αλλαγή των παραπάνω νόμων υπάρχει το λεγόμενο συμβούλιο χωροταξίας που δίνει απλή (αν θέλει τη δέχεται ο υπουργός, δε δεσμεύεται) ή σύμφωνη (δεσμευτική για το αποφασίζων όργανο) γνώμη. Εκδίδεται προεδρικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση.

4.3 Επεμβατική Πολεοδομία

Αυτή για να πραγματοποιηθεί, προϋποθέτει να κάνει το κράτος έναν ενιαίο σχεδιασμό για οργάνωση της δόμησης και δεν επιτρέπει την εκδήλωση ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Η επεμβατική πολεοδομία συνεπώς, αποβλέπει στην ανάπτυξη ή στην αναβάθμιση ή στην οικονομική αναδιάρθρωση μιας περιοχής. Με τον όρο ανάπτυξη εννοούμε τη δημιουργία μιας νέας περιοχής, ενώ με τον όρο ανάπλαση ξαναφτιάχνουμε, εξυγιαίνουμε έναν οικισμό ή μια γειτονιά (πχ Πλάκα).

4.4 Ελληνική Πολεοδομική Νομοθεσία

Τα οικόπεδα για να είναι οικοδομήσιμα πρέπει να έχουν κατάλληλο εμβαδόν, σχήμα, να είναι όσο το δυνατόν ορθογωνισμένα, με άλλα λόγια να είναι άρτια. Αν δεν είναι τακτοποιούνται με πχ ανταλλαγή τμημάτων με τα διπλανά οικόπεδα.. Προσκύρωση είναι η διοικητική πράξη που επιβάλλει να χάσουμε κάποιο κομμάτι του οικοπέδου.

Βιομηχανική Ζώνη (θριάσειο πεδίο) είναι διάφορη της βιομηχανικής περιοχής που την έχει αναλάβει η ΕΤΒΑ για οργανωμένη ανάπτυξη.

Μπορεί και το κράτος να κάνει αντιπαροχές. Επίσης δεν ισχύουν οι κανονισμοί προστασίας της ατομικής ιδιοκτησίας όταν υπάρχει θέμα προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Για παράδειγμα υπάρχει υποχρεωτική απαλλοτρίωση οικοπέδων με τιμή που καθορίζεται από τα πολιτικά δικαστήρια. Η απαλλοτρίωση συντελείται με την καταβολή αποζημίωσης και μεταφορά κυριότητας. Αν όμως δεν υπάρχουν ιδιοκτήτες και το οικόπεδο πχ το εκμεταλλεύονται κάποιοι με χρησικτησία, τότε τα χρήματα της αποζημίωσης κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και όποιος αποδειχθεί ιδιοκτήτης πάει και τα εισπράττει.

Έτσι δύναται για παράδειγμα η διάνοιξη τούνελ αν δεν ενοχληθούν οι οικοπεδούχοι. Εφαρμογή έχουμε στο μετρό που διέρχεται κάτω από πολυκατοικίες. Είναι ακόμη σύνηθες το φαινόμενο να απαλλοτριώνεται ευρύτερη του έργου περιοχή για τη δημιουργία αποθεμάτων γης προς μελλοντική χρήση.

4.5 Πολεοδομική Μελέτη

Για σχέδια και μελέτες υπάρχουν οπωσδήποτε επεξηγηματικά σχόλια. Εκδίδονται από το ΣτΕ και ορίζουν ως γήπεδο την έκταση γης εκτός σχεδίου και ως οικόπεδο την έκταση γης εντός σχεδίου. Προφανώς το οικόπεδο έχει μεγαλύτερη αξία από το γήπεδο. Η πράξη εφαρμογής γίνεται από μηχανικούς και συνίσταται στην προσκόμιση τίτλων ιδιοκτησίας από τους ιδιώτες. Ορίζεται κτηματολογικό διάγραμμα αλλά οι ιδιώτες μπορούν να κάνουν ένσταση.

Οι βαθμοί σχεδιασμού είναι οι εξής: αρχικά γίνεται ένα γενικό πολεοδομικό σχέδιο, ακολουθεί η πολεοδομική μελέτη και τέλος έρχεται η πράξη εφαρμογής. Καλούμε ενεργό πολεοδομία την επέμβαση του κράτους.

Καλούμε (ΖΕΚ) ζώνες ειδικών κινήτρων αυτές που αποσκοπούν στην αποκατάσταση των κέντρων των πόλεων. Οι ιδιώτες που θα χτίσουν εκεί θα

βοηθηθούν από το κράτος με χαμηλότοκα δάνεια, φοροαπαλλαγές στη μεταβίβαση κτλ.

Καλούμε (ΖΟΕ) ζώνες οικιστικού ελέγχου τις ζώνες γύρω από τα όρια πόλης για προστασία από αυθαίρετη δόμηση, η οποία θα εμποδίσει ενδεχόμενη μελλοντική επέκταση.

Για να χτίσω, αρχικά ζητώ το σχέδιο οικισμού από το Επαρχείο ώστε να δω τους όρους δομήσεως. Θα απευθυνθώ στην αρχαιολογική υπηρεσία για παραδοσιακούς οικισμούς. Μια περιοχή μπορεί να είναι ελεύθερη ή δεσμευμένη. Υπάρχει αναστολή οικοδομικών ενεργειών - αδειών (πχ Λεωφόρος Κηφισίας). Η αναστολή βγαίνει με απόφαση του Υπουργού ωστόσο μελετηθούν καλύτερα οι περιοχές. Έτσι θα εκδοθεί πρώτα το πολεοδομικό σχέδιο και μετά θα γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες. Για την κατάρτιση χωροταξικού σχεδίου δεν προβλέπεται αναστολή.

Μετά από όλα αυτά πάω στο οικόπεδο και βρίσκω το πολεοδομικό σχέδιο (πχ Αθήνας) . Οριοθετώ το οικόπεδο. Κοιτάζω την έκθεση υψομέτρων δρόμων για καθορισμό της ρυμοτομικής γραμμής. Αν δε βρω τέτοια έκθεση, είμαι υποχρεωμένος να συντάξω ο ίδιος πράξεις καθορισμού της ρυμοτομικής γραμμής και να τις πάω στην πολεοδομία για έγκριση. Αν εγκριθεί αποκτά τυπική ισχύ διοικητικής πράξης. Μετά κοιτώ αν το οικόπεδό μου είναι άρτιο και οικοδομήσιμο.

Ας αναλύσουμε τι σημαίνει άρτιο και οικοδομήσιμο. Πρέπει να έχει το απαιτούμενο εμβαδόν και το κατάλληλο σχήμα για να είναι άρτιο. Το εμβαδόν και το σχήμα ορίζονται από το πολεοδομικό σχέδιο της περιοχής. Εξαίρεση: αν το οικόπεδο έχει χαρακτηρισθεί άρτιο και αλλάξει ο νόμος, το οικόπεδο συνεχίζει να θεωρείται άρτιο. Ισχύει η αρτιότητα του προηγούμενου σχεδίου αν το οικόπεδο δημιουργήθηκε από τον προηγούμενο νόμο.

- Αν δυο οικόπεδα δεν έχουν κατάλληλο σχήμα και δε συμφωνήσουν οι γείτονες, τότε τακτοποιούνται με διοικητική πράξη. Αν στο μεταξύ τους χώρο υπάρχει

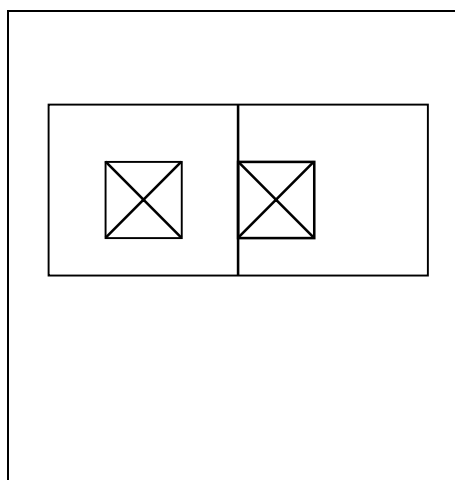
οικία τότε δεν είναι υποχρεωτική η τακτοποίησή τους. Μπορεί όμως στην περίπτωση αυτή να υπάρξει προσκύρωση δηλαδή ο ένας εκ των δυο να το πάρει όλο, πληρώνοντας αποζημίωση στον άλλο.

Το οικόπεδο θα είναι οικοδομήσιμο αν δεν είναι υπό απαλλοτρίωση, δεν είναι δεσμευμένο, δεν είναι ρυμοτομούμενο από το πολεοδομικό ή άλλο σχέδιο.

(ΓΟΚ) Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός: είναι νόμος κράτους με δημοσίας τάξης διατάξεις που δε μπορούν να αλλάξουν με συμφωνίες συμβαλλομένων. Ο ΓΟΚ δίνει τις μέγιστες τιμές εκμεταλλεύσεως οικοπέδων. Στους παραδοσιακούς οικισμούς μπορεί να διαφέρουν μιας και καθορίζονται από ειδικούς κανονισμούς.

$$\text{(Συντελεστής Δόμησης)} * \text{(Εμβαδόν Οικοπέδου)} = \text{πόσο να χτίσω}$$

Ο συντελεστής δόμησης εξαρτάται από το ύψος. Για παράδειγμα για Σ.Δ. 0,3 έχω 12m μέγιστο ύψος, αλλά αν το οικόπεδό μου είναι κεκλιμένο, ίσως να μη μπορώ να το χτίσω με 12m ύψος. Αν καλέσω με H το ύψος, τότε αν αφήσω $\Delta=3+0,10H$ ελεύθερη απόσταση από πεζοδρόμιο, σύμφωνα με το ΓΟΚ το κτίριο τοποθετείται ελεύθερο στο οικόπεδο. Δε μπορώ ωστόσο να χτίσω στο πανταχόθεν ελεύθερο σύστημα.

4.6 Έκδοση Άδειας Οικοδομής

Παίζει καταρχήν ρόλο η χρήση του κτιρίου. Δε σου δίνουν άδεια για χρήση που δε συνάδει με την περιοχή. Κάθε άλλη χρήση είναι αυθαίρετη από αυτή που θα αναγράφεται στην άδεια. Κάνουμε μια ατομική διοικητική πράξη που μπορεί να

προσβληθεί από το ΣΤΕ για χτίσιμο συγκεκριμένου ακινήτου σε συγκεκριμένο τόπο. Η άδεια ισχύει για τρία χρόνια. Αν αλλάξει ο μηχανικός ή / και ο συντελεστής δόμησης \Rightarrow μπορεί να αλλάξει η άδεια. Αν λήξει η άδεια και υπάρχει μόνον ο σκελετός \Rightarrow μπορεί να αναθεωρηθεί. Για μικρές αλλαγές στο κτίριο αρκεί ενημέρωση του φακέλου. Αν κτίσω καθ' υπέρβαση αδείας (πχ χτίζω πυλωτή) τότε το επιπλέον είναι παράνομο.

4.7 Συνέπειες Για αυθαίρετα

Υπάρχει πρόστιμο ανεγέρσεως και πρόστιμο διατηρήσεως. Αν είναι σε κοινόχρηστο χώρο κατεδαφίζονται, τα υπόλοιπα όχι.

- Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη γενικά για όλα τα κτίσματα και ο συντελεστής όγκου που καθορίζει το ύψος και τον αριθμό ορόφων.

5. Κατασκευή Δημοσίων Έργων

5.1 Γενικές Γνώσεις

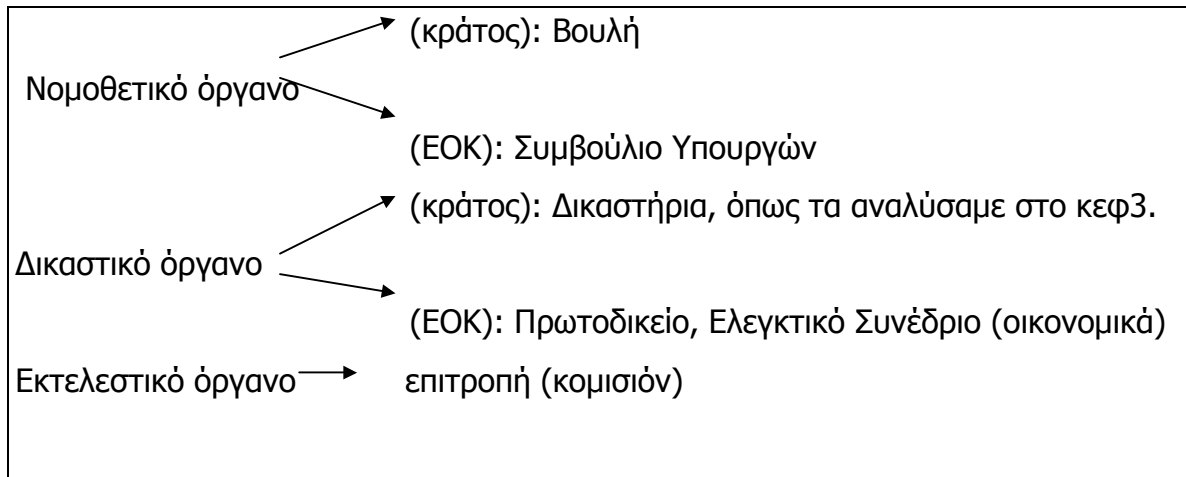
Ονομάζουμε δημόσιο έργο κάθε τεχνικό έργο συνδεδεμένο με το έδαφος - υπέδαφος - υποθαλάσσιο χώρο (πλωτές εξέδρες) εκτελούμενο από το Δημόσιο. Ως κύριο του έργου θα εννοούμε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Ο κύριος του έργου αναθέτει σε εργοληπτικές εταιρίες το έργο, με αυτεπιστασία για τα μικρά έργα (ο ίδιος ο κύριος του έργου μελετά και κατασκευάζει το έργο, Δήμος Αθηναίων, ΕΥΔΑΠ) ή με σύμβαση έργου, το αναθέτει σε ανάδοχο έναντι εργολαβικού ανταλλάγματος.

Διοικητική σύμβαση: οι όροι εν μέρει επιβάλλονται από τον ένα εκ των δυο συμβαλλόμενων. Αποφασίζουμε ότι θέλουμε στα πλαίσια της νομιμότητας. Θέμα συμφωνίας αποτελεί εξάλλου και η ποινική ρήτρα που είναι η τιμωρία του υπερήμερου οφειλέτη. Στα δημόσια έργα με νόμο επιβάλλεται η ποινική ρήτρα. Καθορίζεται επίσης ο τρόπος πληρωμής του έργου. Η πληρωμή είναι συνήθως σταδιακή και κάθε φορά ελέγχονται αναδρομικά όλες οι προηγούμενες εργασίες και τα λεφτά που έχουν δοθεί. Σύμφωνα με ειδική νομοθεσία, για την εκτέλεση δημοσίου έργου συντάσσεται διοικητική σύμβαση.

Ο ειδικός νόμος αν είναι νεώτερος καταργεί τον παλαιότερο και υπερισχύει του γενικού. Δηλαδή η τυχούσα σύμβαση μπορεί να καθορίζεται μεν από τον αστικό νόμο, όμως η σύμβαση έργου καθορίζεται από την ειδική νομοθεσία δημοσίων έργων. Αν όμως υπάρχει κενό στην ειδική νομοθεσία πάω πάλι στη γενική. Για παράδειγμα για να αποφανθούμε τι γίνεται στην περίπτωση ανωτέρας βίας κατά την ειδική νομοθεσία, πηγαίνουμε στο αστικό δίκαιο για να δούμε τι ορίζεται ως ανωτέρα βία. Επομένως αν υπάρχει κενό στην ειδική νομοθεσία δημοσίων έργων, εφαρμόζεται αντ' αυτής ο αστικός κώδικας και το διοικητικό δίκαιο.

5.2 Ο ρόλος της ΕΟΚ στα δημόσια έργα

Η ΕΟΚ λέει ρητά να μην υπάρχουν μονοπώλια και να μη γίνονται διακρίσεις μεταξύ των αναδόχων. Υπάρχουν οδηγίες της για τον προγραμματισμό του έργου με κατακύρωση διαγωνισμού, αλλά μετά δεν εμπλέκεται. Η κοινοτική νομοθεσία αφορά το 1ο στάδιο αναθέσεως δημοσίου έργου. Κατά συνέπεια, η νομοθετική, εκτελεστική εξουσία καθώς και το δικαστικό όργανο έχουν τώρα ως εξής:

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: ασκεί έλεγχο στην επιτροπή και αποφασίζει για τον προϋπολογισμό. Αυτό μετά το Μάαστριχ άλλαξε αποκτώντας μεγαλύτερη δύναμη και επηρεάζοντας άμεσα την Ευρωπαϊκή πολιτική. Οι τομείς που συμμετέχει πλέον είναι της κοινής άμυνας, της προστασίας περιβάλλοντος, κα.

Οι κανονισμοί που εκδίδονται από την ΕΟΚ είναι αμέσου εφαρμογής. Οι πιο συνηθισμένες πράξεις είναι οι ντιρεκτίβες πχ να βάλεις αμόλυβδη σε 3-4 χρόνια. Είναι υποχρεωτικές ως προς το περιεχόμενό τους, αλλά όχι αμέσου εφαρμογής. Δίνουν δηλαδή περιθώρια ώσπου να αλλάξει το εθνικό (το εκάστοτε) δίκαιο σε κοινοτικό. Μετά τη λήξη της προθεσμίας της οδηγίας η οδηγία ισχύει ως έχει ακόμα και αν το Κράτος δεν προσαρμόστηκε. Υπάρχουν βέβαια και εξαιρέσεις που οι οδηγίες είναι άμεσης εφαρμογής.

Έτσι από την ΕΟΚ έχουμε:

1. Κανονισμούς
2. οδηγίες (γενικά σε όλα τα μέλη - καθολικής ισχύος)
3. αποφάσεις (Υποχρεωτικές αλλά δίνεται προθεσμία και δεν έχουν καθολική ισχύ)
4. Συστάσεις (όχι δεσμευτικές)
5. Γνώμες

- Ας υποθέσουμε ότι γίνεται καταγγελία για παραβίαση εκ μέρους ενός κράτους ακόμα και από πολίτη \Rightarrow δίνεται προειδοποιητική επιστολή στον παραβάτη \Rightarrow αν δε συμμορφωθεί ο παραβάτης (με νόμους ή διατάξεις και όχι εγκυκλίους) τότε η Επιτροπή (κομισιόν) του στέλνει μια αιτιολογημένη γνώμη που απειλεί με το Δικαστήριο των Κοινοτήτων.
- Οι οδηγίες για τα δημόσια έργα εφαρμόζονται αν το έργο είναι πάνω από 5.000.000 ECU οπότε και ακολουθείται η ειδική κοινοτική νομοθεσία. Το ποσό αυτό υπολογίζεται κάθε 2 χρόνια σε δραχμές βάση της ισοτιμίας που έχουν δραχμή και ECU.

Σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση προσώπων είτε εργαζομένων είτε υπηρεσιών είτε ακόμη για εγκατάσταση (εταιρίες, κλπ). Επίσης τονίζεται η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και προϊόντων.

Παρατηρήσεις:

- Για τεχνικά έργα Πολιτικού Μηχανικού με αυτοδύναμη λειτουργία και επιμέρους τεχνικές εργασίες ακολουθούνται οι οδηγίες για δημόσια έργα της ΕΟΚ.
- Αν η ΕΟΚ χρηματοδοτεί το έργο, τότε δεν ισχύει το φράγμα των 5.000.000 ECU και εφαρμόζονται οι κοινοτικές οδηγίες.
- Εξαρτάται από τη φύση του φορέα το αν θα ακολουθήσουμε τις κοινοτικές οδηγίες. Πχ για παραγωγή - διανομή ενέργειας ή για εταιρείες μεταφορών (Ολυμπιακή) δεν ακολουθούνται οι κοινοτικές οδηγίες.
- Εξαρτάται επίσης από τη φύση της συμβάσεως, γιατί για παραγωγή, διανομή και μεταφορά ποσίμου ύδατος (ΕΥΔΑΠ) για βιολογικούς καθαρισμούς, κα εφαρμόζονται οι οδηγίες της ΕΟΚ, όπως επίσης και για στρατιωτικά έργα.
- Υπάρχουν τέλος και οι ειδικές διαδικασίες όμως διμερείς συμβάσεις για κάποιο έργο (παράδειγμα εμείς με τη Ρωσία για το φυσικό Αέριο) στις οποίες δεν εφαρμόζονται οι κοινοτικές οδηγίες.

5.3 Εκτέλεση Δημοσίων Έργων

Η εκτέλεση των Δ.Ε. περιλαμβάνει δυο φάσεις, τη μελέτη του έργου και την κατασκευή του. Οι μελετητές και οι κατασκευαστές για τα δημόσια έργα δεν είναι το ίδιο πράγμα (πχ για ανέγερση κτιρίου η μελέτη και η κατασκευή γίνεται από τον ίδιο μηχανικό). Η μελέτη απαρτίζεται από τρία στάδια. Αρχικά είναι η προμελέτη, μετά η μελέτη και ύστερα η εφαρμογή. Γίνεται μετά τη δημοπρασία, αν πρέπει φυσικά να δημοπρατηθεί το έργο.

Ο μεν κατασκευαστής σύμφωνα με όσα έχουμε πει, είναι έμπορος γιατί αναλαμβάνει τον κίνδυνο κατασκευής σε ορισμένο χρόνο. Ο μελετητής όμως δεν είναι έμπορος. Ο κύριος του έργου είναι η αναθέτουσα αρχή, ο εργοδότης. Εδώ είναι το Ελληνικό δημόσιο πχ για το μετρό Αθηνών. Ο φορέας είναι ο κατασκευαστής (πχ το Αττικό Μετρό ΑΕ). Μετά έχουμε τον ανάδοχο (πχ Ολυμπιακό Μετρό ΑΕ) την επιβλέπουσα υπηρεσία και την εποπτεύουσα υπηρεσία ή προϊστάμενη αρχή. Πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα ότι σε περίπτωση αυτεπιστασίας δεν υπάρχει ανάδοχος έργου.

Ο τρόπος ανάθεσης δημοσίων έργων δύναται να είναι:

1. Διαγωνισμός ιδεών
2. Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός
3. Εκδήλωση ενδιαφέροντος

Στο διαγωνισμό ιδεών απλά λαμβάνονται υπόψη οι ιδέες των τεχνικών γραφείων. Τα διάφορα δημόσια έργα χωρίζονται σε:

- Κτιριακά
- Λιμενικά
- Κυκλοφοριακά
- Τεχνικά
- Ηλεκτροδοτικά , κα.

5.4 Αμοιβές Μηχανικού

Ο μηχανικός κάνει την προμελέτη, την οριστική μελέτη και τη μελέτη εφαρμογής. Με υπουργική απόφαση επιλέγεται το γραφείο και υπογράφεται σύμβαση. Υπάρχει καταρχήν ο προϋπολογισμός υπηρεσίας - αρχικός προϋπολογισμός. Η αμοιβή του μηχανικού εξαρτάται από τη δυσκολία του έργου, το ύψος του προϋπολογισμού, κα. Ο προϋπολογισμός διέρχεται από τα παρακάτω στάδια:

1. Συμβατικός (σύμβαση)
2. Αναλυτικός (προμελέτη)
3. Τελικός (οριστική μελέτη)

Αν το έργο υπερβεί το 40% του αναλυτικού προϋπολογισμού τότε έχουμε ποινικό αδίκημα ενώ η ΕΟΚ δεν κάνει διαχωρισμό. Από τους προσφέροντας διαλέγω 5 και από τους 5 τον επικρατέστερο. Ο ανάδοχος δέχεται την ευθύνη της συμβάσεως. Όπως εξάλλου έχουμε πει, ένα έργο κατασκευάζεται με διαγωνισμό ή αυτεπιστασία.

(Εθνικό Δίκαιο): α) ανοιχτός διαγωνισμός, β) προεκλογή (υποψήφιοι εργολήπτες), γ) απευθείας ανάθεση (αν δεν υπάρχουν πολλοί ενδιαφερόμενοι ή αν λίγοι έχουν την τεχνογνωσία πχ για πυρηνικό αντιδραστήρα).

(Κοινοτικό Δίκαιο): α) Ανοιχτές διαδικασίες, β) Κλειστές διαδικασίες, γ) Διαπραγματεύσεις (με ή χωρίς δημοσίευση).

5.5 Διακηρύξεις

Πρέπει οπωσδήποτε να αναφέρουν:

- Ποιος είναι ο κύριος του έργου.

- Τι έργο θα κατασκευαστεί
- Προϋπολογισμός έργου
- Να καλεί εργοληπτικές εταιρείες ανάλογα με το είδος του έργου

Η τάξη μιας εταιρείας εξαρτάται από το κεφάλαιό της και τον προϋπολογισμό της. Έχω 8 τάξεις και η πρώτη έχει 500.000 κεφάλαιο. Οι πρώτες τρεις είναι προσωπικές, οι υπόλοιπες ΑΕ ή ΕΠΕ.

Για μικρού προϋπολογισμού έργα καλούν μικρές εταιρείες, για μεγάλου μεγάλες και για πολύ μεγάλου κοινοπραξίες (πχ Μετρό). Αναφέρεις τα έργα που έχεις αναλάβει την τελευταία πενταετία και από εκεί γίνεται η κρίση στην ΕΟΚ. Συμβατικά τεύχη καλούμε τα τεύχη που έχουν μελέτες με τεύχη δημοπράτησης.

- Αν πάρω παραπάνω λεφτά από τον προϋπολογισμό τότε έχω αρνητικές τιμές και αν αυτό δεν προβλέπεται, είναι παράνομο. Το να έχω αρνητικές τιμές σημαίνει να δηλώσω ότι χρειάζονται παραπάνω λεφτά από αυτά που αναγράφονται στη διακήρυξη. Το σύστημα μελέτη - κατασκευή δε γίνεται σε δυο φάσεις και θέλω εταιρία που να εκπονήσει και μελέτη και κατασκευή.
- Αν το έργο είναι πάνω από 5.000.000 ECU τότε το αναλαμβάνει η ΕΟΚ και δημοσιεύεται στην εφημερίδα ευρωπαϊκής κοινότητας. Η κοινότητα τότε απαιτεί κατά το στάδιο του σχεδιασμού του έργου προκαταρκτική δημοσίευση στην εφημερίδα ευρωπαϊκής κοινότητας. Επίσης απαιτεί γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού (γιατί το ανέθεσες σ' αυτόν και όχι στον άλλο, κλπ).

Αν ο κύριος του έργου ακυρώσει το διαγωνισμό πρέπει να το ανακοινώσει. Ο μετέχων εργολήπτης δύναται να προσβάλλει τις διοικητικές πράξεις (πχ κατοχύρωση ανάθεσης). Ο εργολήπτης πρέπει να προσκομίσει έγγραφο καλής εκτέλεσης και υπογράφει σύμβαση. Αν δε γίνει καλή εκτέλεση γίνεται έκπτωτος, χάνει το έργο και δίνει αποζημιώσεις.

Επιστρέφεται το 5 ως 10% του προϋπολογισμού του έργου ως εγγύηση καλής θέλησης αρχίζοντας από την προπαραλαβή και ολοκληρώνοντας στην οριστική παραλαβή. Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εργασιών που είναι δεσμευτικό για ανάδοχο και κύριο έργου. Αν ο ανάδοχος καθυστερεί και είναι υπερήμερος (φταίει) τότε: α) πληρώνει ποινικές ρήτρες, β) πληρώνει θετική και αποθετική ζημιά στον κύριο του έργου.

Ας υποθέσουμε ότι η παράδοση ενός ξενοδοχείου ήταν να γίνει στις 30/4 και γίνεται στις 30/9. Τότε ο κύριος του έργου δικαιούται αποζημίωση για τους υπαλλήλους που πλήρωσε και για τα λεφτά που έχασε μη νοικιάζοντας το ξενοδοχείο (αποθετική ζημιά).

Η προθεσμία διακρίνεται σε αποκλειστική (η ποινική ρήτρα καταπίπτει) και σε ενδεικτική (η ποινική ρήτρα συμψηφίζεται). Προκειμένου να πληρωθώ μετρώ τι έχω κατασκευάσει. Κάνω το λογαριασμό σύμφωνα με τις τιμές του υπουργείου, το οποίο τις ανανεώνει κάθε τρεις μήνες, προσθέτοντας τα απρόβλεπτα, τα ποσοστά μου επί του εργολαβικού κέρδους και την αναθεώρηση των τιμών.

Ο κύριος του έργου τα πιστοποιεί και εκδίδει την πληρωμή. Αν δε δεχτεί υποβάλλω ένσταση στην διευθύνουσα υπηρεσία. Αν και πάλι δε με πληρώνουν, κάνω ένσταση στην επιβλέπουσα υπηρεσία αν δε με πληρώνει η διευθύνουσα υπηρεσία. Κάνω αίτηση θεραπείας και τέλος προσφεύγω στο δικαστήριο.

Απαντήστε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ τις παρακάτω ερωτήσεις

- 1) Απαγορεύεται η σύσταση δουλίων σύμφωνα με το νέο ΓΟΚ. (ΝΑΙ)
 - 2) Το ενεργό οικοδομικό τετράγωνο είναι μια μορφή αναπλάσεως. (ΝΑΙ)
 - 3) Η μεταφορά του συντελεστή δόμησης μπορεί να επιβληθεί από το κράτος. (ΟΧΙ)
 - 4) Επιτρέπεται η προσαύξηση ύψους λόγω πυλωτής ή κατασκευής χώρου σταθμεύσεως. (ΟΧΙ)
 - 5) Απαγορεύεται η τεχνητή αλλοίωση του εδάφους περισσότερο από 1,5μ. ή λιγότερο από τη φυσική του στάθμη. (ΝΑΙ)
 - 6) Το κτίριο μπορεί να τοποθετηθεί ελεύθερα μέσα στο οικόπεδο. (ΝΑΙ)
 - 7) Η πυλωτή προσμετράται στον συντελεστή δόμησης. (ΟΧΙ)
 - 8) Για την τροποποίηση της χρήσης ενός κτιρίου αρκεί ενημέρωση του φακέλου. (ΟΧΙ)
 - 9) Ρυμοτομική γραμμή είναι το όριο του οικοδομικού τετραγώνου με τον κοινόχρηστο χώρο. (ΝΑΙ)
 - 10) Η απαλλοτρίωση συντελείται με την έκδοση της υπουργικής απόφασης που χαρακτηρίζει το χώρο ως κοινόχρηστο. (ΝΑΙ)
-
- 11) Η εκτέλεση των δημοσίων έργων ρυθμίζεται μόνον από την ειδική γι' αυτά νομοθεσία και τις σχετικές κοινοτικές οδηγίες. (ΝΑΙ)
 - 12) Οι γενικές αρχές του δικαίου εφαρμόζονται και κατά την εκτέλεση των δημοσίων έργων. (ΝΑΙ)
 - 13) Τα δημόσια έργα εκτελούνται πάντα μετά από δημόσιο διαγωνισμό της διακηρύξεως. (ΟΧΙ)
 - 14) Οι σχετικές κοινοτικές οδηγίες εφαρμόζονται σε όλα τα δημόσια έργα άνω των 5.000.000 ECU. (ΝΑΙ)
 - 15) Το πρώτο στάδιο της εκτελέσεως ενός δημόσιου έργου είναι η μελέτη , το δεύτερο η κατασκευή. (ΝΑΙ)
 - 16) Η διακήρυξη και τα συμβατικά τεύχη περιέχουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για τη διενέργεια του διαγωνισμού και την κατασκευή έργου και δεσμεύουν την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζομένους. (ΝΑΙ)

17) Η υποβολή προσφοράς πρέπει να γίνεται πάντα αυτοπροσώπως από τον διαγωνιζόμενο. (OXI)

18) Οι τμηματικές προθεσμίες διακρίνονται σε αποκλειστικές και ενδεικτικές. (OXI)

19) Ο υπερήμερος ανάδοχος υποχρεούται να πληρώνει στον κύριο του έργου ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα καθυστέρησης και αποζημιώσεως. (NAI)

20) Σε περίπτωση καθυστέρησης του κυρίου του έργου ο ανάδοχος έχει δικαίωμα να κάνει αμέσως δήλωση διακοπής εργασιών. (OXI)

21) Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από την Κυβέρνηση και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. (NAI)

22) Όλοι οι κανόνες του δικαίου είναι υποχρεωτικής εφαρμογής (δημοσίας τάξεως). (OXI)

23) Η ισχύς των νόμων αρχίζει πάντα από την ημέρα δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (OXI)

24) Το κράτος είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. (NAI)

25) Το προσύμφωνο υπόκειται στον τύπο της συμβάσεως που προσυμφωνείται ότι θα καταρτισθεί. (NAI)
